

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนตามหลักพุทธ ธรรม เทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

Promotion of People's Participation in The Preparation of Community development
Plans According to Buddhist Principles. Sri Tia Subdistrict Municipality Ban Hong
district. Lamphun province

เริงศักดิ์ จำปาทอง Reengsak Champathong
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Lamphun Buddhist College. MCU

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน
ของเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมี
ส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลศรีเตี้ย โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3) เพื่อนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลศรีเตี้ยตาม
หลักพุทธธรรม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 372 คน การวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้
ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของ
เทศบาลตำบลศรีเตี้ยตามหลักพุทธธรรม อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมมีระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของเทศบาล
ตำบลศรีเตี้ยตามหลักพุทธธรรม ในภาพรวมจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ไม่แตกต่างกัน
จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน
การวิจัย
3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล
ศรีเตี้ยตามหลักพุทธธรรม พบว่า การเข้าถึงการแลกเปลี่ยนที่หลากหลาย การชี้แจงก่อนการประชุมให้
ชัดเจนเพื่อการรับรู้ร่วมกัน การสร้างข้อตกลงในชุมชนและมีมาตรการในการควบคุมดูแล การเคารพ
บทบาทหน้าที่ของแต่ละคน การไม่เลือกปฏิบัติไม่แบ่งฝ่ายร่วมมือกัน การปลูกฝังให้เห็นความสำคัญ

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

ของพุทธสถานในชุมชนเพื่อช่วยกันดูแลไม่ให้เสียหาย การนำหลักพุทธธรรมที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการ
ชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์

Abstract

This research aims to 1) to study the level of participation in community development plan preparation of Sri Tia Subdistrict Municipality Ban Hong District. Lamphun Province. Classified by personal factors 3) To present guidelines for participation in the preparation of community development plans of Sri Tia Subdistrict Municipality according to Buddhist principles. A sample of 372 people. Qualitative research by in-depth interviews with 10 key informants or people.

The results showed that

1. The level of opinions about participation in the preparation of the community development plan of Sri Tia Subdistrict Municipality according to Buddhist principles. Ban Hong District. Lamphun Province. the overall level was moderate ($\bar{X} = 3.38$. S.D. = 0.664).

2. The comparison of the level of participation in the preparation of the community development plan of Sri Tia Subdistrict Municipality according to Buddhist principles. Overall classified by sex. age. education level and occupation were not different. Therefore. the research hypothesis was rejected. As for the personal factors on income. they were different. so the research hypothesis was accepted.

3. Guidelines for promoting participation in the preparation of community development plans of Sri Tia Subdistrict Municipality according to Buddhist principles found that access to various exchanges Explanation before the meeting clearly for mutual recognition. Establishing community agreements and supervising measures respect for each person's role non-discrimination. non-discrimination. co-operation Cultivating the importance of Buddhist places in the community to help protect them from damage. Applying the learned Buddhist principles in daily life for benefit

บทนำ

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอิสระในการปกครองตนเองโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาโดยให้ประชาชนเป็นผู้มีส่วนในการร่วมคิดร่วมกำหนดความต้องการร่วมดำเนินการร่วมรับผิดชอบรวมทั้งให้ประชาชนเป็นผู้รับผลประโยชน์กล่าวโดยสรุปการสร้างคามเข้มแข็งของท้องถิ่นจะเกิดขึ้นได้จำเป็นจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นโดยเฉพาะการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตนเอง (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2548 : 2.)

จากการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวทำให้ส่งผลกระทบต่อการวางแผนพัฒนาประเทศซึ่งในหลักการบริหารประเทศเดิมนั้นมีการวางแผนงานโครงการโดยหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบงานนั้น ๆ ในการดำเนินการจะมีลักษณะการสั่งการบังคับบัญชาจากบนลงล่างโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กำหนดนโยบายแผนงานโครงการวิธีการดำเนินงานตลอดจนการจัดสรรงบประมาณลงมาสู่ท้องถิ่นแต่ปัจจุบันเมื่อมีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นตกเป็นอำนาจของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาในด้านการให้บริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่ประชาชนการพัฒนาคุณภาพชีวิตการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งบประมาณจากเงินรายได้ที่จัดเก็บเองและรัฐเป็นผู้จัดสรรงบประมาณให้ตามที่กฎหมายกำหนด (รสสุคนธ์ รัตนเสริมพงศ์. 2558 : 56-59)

เทศบาลตำบลศรีเตี้ยได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองต่อประชาชนในท้องถิ่น แต่การจะดำเนินการต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านเวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และผ่านคณะกรรมการพัฒนาสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อเสนอให้สภาเทศบาลตำบลศรีเตี้ยพิจารณาอนุมัติพร้อมทั้งประกาศใช้แผนพัฒนาตำบลสามปีต่อไป ซึ่งแผนพัฒนาตำบลจะใช้เป็นแนวทางการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่เป็นตัวกำหนดแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ตามความต้องการของประชาชน (เทศบาลตำบลศรีเตี้ย. 2561 : 3)

จากที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจ ที่จะศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลศรีเตี้ย พบว่าประชาชนตำบลศรีเตี้ยไม่ค่อยให้ความ

ร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลศรีเตี้ย เนื่องจากประชาชนตำบลศรีเตี้ยมองว่าตนเองไม่มีสิทธิ์ในการเสนอโครงการพัฒนาชุมชนต่อทางเทศบาลตำบลศรีเตี้ย ทางผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะหาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนตามหลักอปหิธานยธรรม 7 ของเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ให้เหมาะสมทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลศรีเตี้ยมากที่สุด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดส่งผลให้การทำงานของตำบลศรีเตี้ยเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สามารถแก้ไขปัญหาของตำบลได้โดยตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในตำบลโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนตามหลักพุทธธรรมของเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนตามหลักพุทธธรรม เทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ” ได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ดังนี้

1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้คือ ประชาชนในตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ทั้งหมดจำนวน 372 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่มีค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error 0.05)

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการด้าน

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

พระพุทธศาสนา กลุ่มนักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์ กลุ่มผู้บริหารเทศบาล กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มตัวแทนประชาชน รวมทั้งหมดจำนวน 10 รูปหรือคน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ และรายได้ (Check List) **ตอนที่ 2** แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักอภิธานิธรรม 7 คือ 7) การหมั่นประชุมสม่ำเสมอในชุมชน 2) การพร้อมเพียงกันประชุมในชุมชน 3) การไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติในชุมชน 4) การเคารพผู้นำชุมชน 5) การสร้างความเท่าเทียมในชุมชน 6) การรักษาสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในชุมชน 7) การอนุรักษ์หลักธรรมพระพุทธศาสนาในชุมชน **ตอนที่ 3** แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรตามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนของเทศบาล ตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบเป็นแบบปลายเปิดจำแนกตามประเด็นของตัวแปรตาม **ตอนที่ 4** แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนของเทศบาล ตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอเพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่านโดยได้ค่า IOC (Item – Objective Congruence Index : IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0 หมายความว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

1.2) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) แก่กลุ่มตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาสะวาย อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.914

1.3) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่แบบมีโครงสร้างซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนาชุมชนตามหลักอุปนิทานธรรม 7 ของเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ 2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึง รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ 3) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ 4) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.664) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการเคารพผู้นำชุมชน รองลงมาคือการรักษาสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในชุมชน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการสร้างความเท่าเทียมในชุมชน รองลงมาคือการอนุรักษ์หลักธรรมพระพุทธศาสนาในชุมชน รองลงมาคือการหมั่นประชุมสม่ำเสมอในชุมชน รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล รองลงมาคือการไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติในชุมชน รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมาคือการพร้อมเพียงกันประชุมในชุมชน รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

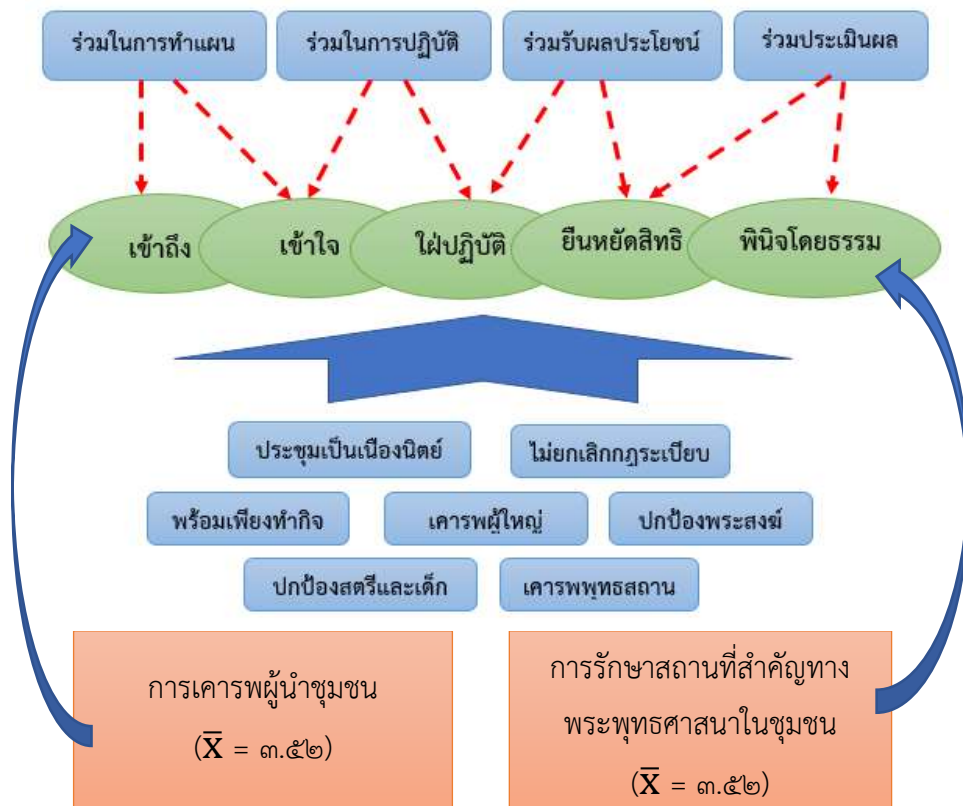
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน	3.28	0.619	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน	3.08	0.949	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.37	0.860	ปานกลาง
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.40	0.824	ปานกลาง
5. การหมั่นประชุมสม่ำเสมอในชุมชน	3.41	1.157	ปานกลาง
6. การพร้อมเพียงกันประชุมในชุมชน	3.37	0.837	ปานกลาง
7. การไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติในชุมชน	3.38	0.823	ปานกลาง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ชุมชนเทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. การเคารพผู้นำชุมชน	3.52	1.069	มาก
9. การสร้างความเท่าเทียมในชุมชน	3.45	0.842	ปานกลาง
10. การรักษาสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในชุมชน	3.52	0.767	มาก
11. การอนุรักษ์หลักธรรมพระพุทธศาสนาในชุมชน	3.44	0.636	ปานกลาง
ภาพรวม	3.38	0.664	ปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนตามหลักพุทธธรรม เทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูนในภาพรวมจำแนกตาม เพศ ($t = -0.928$. Sig.= 0.354) อายุ ($F = 0.331$. Sig.= 0.803) ระดับการศึกษา ($F = 2.346$. Sig.= 0.072) อาชีพ ($F = 0.909$. Sig.= 0.459) ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ ($F = 3.697$. Sig.= 0.012*) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลศรีเตี้ยตามหลักพุทธธรรม อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน พบว่า การที่ทุกส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในเวทีประชาคมของหมู่บ้าน การส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสียได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานต่าง ๆ การมุ่งเป้าหมายสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนเป็นหลักบนพื้นฐานความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ การเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นในทุกระดับเพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติงาน การนำหลักพุทธธรรมมาช่วยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลศรีเตี้ยมีดังนี้ การเข้าถึงการแลกเปลี่ยนที่หลากหลายอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การชี้แจงก่อนการประชุมให้ชัดเจนเพื่อการรับรู้ร่วมกัน การสร้างข้อตกลงในชุมชนและมีมาตรการในการควบคุมดูแล ด้านการเคารพนับถือผู้นำคือการเคารพบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน การไม่เลือกปฏิบัติไม่แบ่งฝ่ายร่วมมือกัน การปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของพุทธสถานในชุมชนเพื่อช่วยกันดูแลไม่ให้เสียหาย การนำหลักพุทธธรรมที่ได้เรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพทำให้เห็นได้ว่าการนำหลักการบริหารนิยธรรมมาสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลศรีเตี้ย จากการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการเคารพผู้นำและการรักษาสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในชุมชน อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงหัวใจสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ประกอบไปด้วย เข้าถึงคือการที่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ในทุกระดับของการจัดทำแผน เข้าใจคือการมีความเข้าใจบริบทพื้นที่และกระบวนการจัดทำแผนที่จะต้องสอดคล้องกัน ได้ปฏิบัติคือการหมั่นลงพื้นที่ร่วมในการทำประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับรู้ปัญหาและสามารถชี้แจงแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันได้ ยืนหยัดสิทธิคือการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วม พินิจโดยธรรมคือการพิจารณาแผนต่าง ๆ โดยเน้นไปที่ความยุติธรรมลำดับความสำคัญอย่างถูกต้อง

อภิปรายผล

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนตามหลักพุทธธรรม เทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมมีระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.664) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเคารพนับถือผู้นำ และด้านการรักษาสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในชุมชน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ คำภีลานนท์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของกรรมการในชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลเมืองคูตจังหวัดปทุมธานีผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลเมืองคูต จังหวัดปทุมธานีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางรายด้านอยู่ในระดับมาก 1 ด้านคือการรับผลประโยชน์และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านนี้ ด้านการตัดสินใจด้านการประเมินผลและด้านปฏิบัติการ (ธนวัฒน์ คำภีลานนท์, 2550.)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนตามหลักพุทธธรรม เทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูนในภาพรวมจำแนกตาม เพศ ($t = -0.928$, Sig. = 0.354) อายุ ($F = 0.331$, Sig. = 0.803) ระดับการศึกษา ($F = 2.346$, Sig. = 0.072) อาชีพ ($F = 0.909$, Sig. = 0.459) ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ ($F = 3.697$, Sig. = 0.012*) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวัฒน์ โรจนมงคล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย (ธีรวัฒน์ โรจนมงคล, 2562) ซึ่งสอดคล้องกันในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลศรีเตี้ยตามหลักพุทธธรรม อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน พบว่า การที่ทุกส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในเวที

ประชาคมของหมู่บ้าน การส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสียได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานต่าง ๆ การมุ่งเป้าหมายสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนเป็นหลักบนพื้นฐานความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ การเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นในทุกกระดับเพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติงาน การนำหลักพุทธธรรมมาช่วยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลศรีเตี้ยมีดังนี้ การเข้าถึงการแลกเปลี่ยนที่หลากหลายอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การชี้แจงก่อนการประชุมให้ชัดเจนเพื่อการรับรู้ร่วมกัน การสร้างข้อตกลงในชุมชนและมีมาตรการในการควบคุมดูแล ด้านการเคารพนับถือผู้นำคือการเคารพบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน การไม่เลือกปฏิบัติไม่แบ่งฝ่ายร่วมมือกัน การปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของพุทธสถานในชุมชนเพื่อช่วยกันดูแลไม่ให้เสียหาย การนำหลักพุทธธรรมที่ได้เรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยงค์ พรมมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริหารตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น" ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณารายด้านพบว่าพนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการเคารพเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา. ด้านการให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี. ด้านการส่งเสริมและรักษาวินัยธรรมประเพณีอันดีงาม.ด้านการอารักขาคุ่มครองปกป้องกันชอบ.ด้านการพร้อมเพียงการประชุม.ด้านการประชุมกันเนื่องนิตย์.และด้านการไม่บัญญัติหรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ ตามลำดับ (ประยงค์ พรมมา. 2557)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1) ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่น
- 1.2) ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความรู้ความสามารถได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน เสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน
- 1.3) ควรมีการกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ชัดเจน และควรจัดตัวแทนหรือตั้งคณะทำงานในภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 2.1) เทศบาลควรมีการลงพื้นที่ร่วมในเวทีประชาคมของแต่ละหมู่บ้านเพื่อชี้แจงและแลกเปลี่ยนร่วมกับประชาชน
- 2.2) ควรสร้างระบบการติดตามและประเมินผลที่สามารถทราบสถานะความเป็นไปของโครงการต่าง ๆ ได้ โดยอาจแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลโดยเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย
- 2.3) ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดตั้งแต่ด้านร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติตามโครงการ และร่วมติดตามและประเมินผล โดยเทศบาลเข้าไปมีส่วนในการจัดการประชุมประชาคมตำบลอย่างสม่ำเสมอ
- 2.4) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน
- 2.5) ควรมีการให้ประชาชนได้รับรู้ผลการดำเนินแผนพัฒนาผ่านการคืนข้อมูลให้กับชุมชน โดยการจัดพิมพ์เอกสาร สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการเพื่อแจ้งให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและตรวจสอบการดำเนินงานได้

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1) ควรมีการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนในจังหวัดลำพูน
- 3.2) ควรมีการศึกษา แรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนในจังหวัดลำพูน
- 3.3) ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาระดับตำบลในจังหวัดลำพูน

References

- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2548). พระราชบัญญัติการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- รสสุคนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2558). แนวคิดและหลักการบริหารท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566
เทศบาลตำบลศรีเตี้ย. (2561). แผนพัฒนาท้องถิ่น 2561-2565. เทศบาลตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ้ง
จังหวัดลำพูน.
ธนวัฒน์ คำภิลาพันธ์. (2550). “การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลเมือง
คูคตจังหวัดปทุมธานี”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยราชพระนคร.
ธีรวัฒน์ โรจนมงคล. (2562). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. สารนิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย.
ประยงค์ พรหมมา. (2557). “การบริหารตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.